

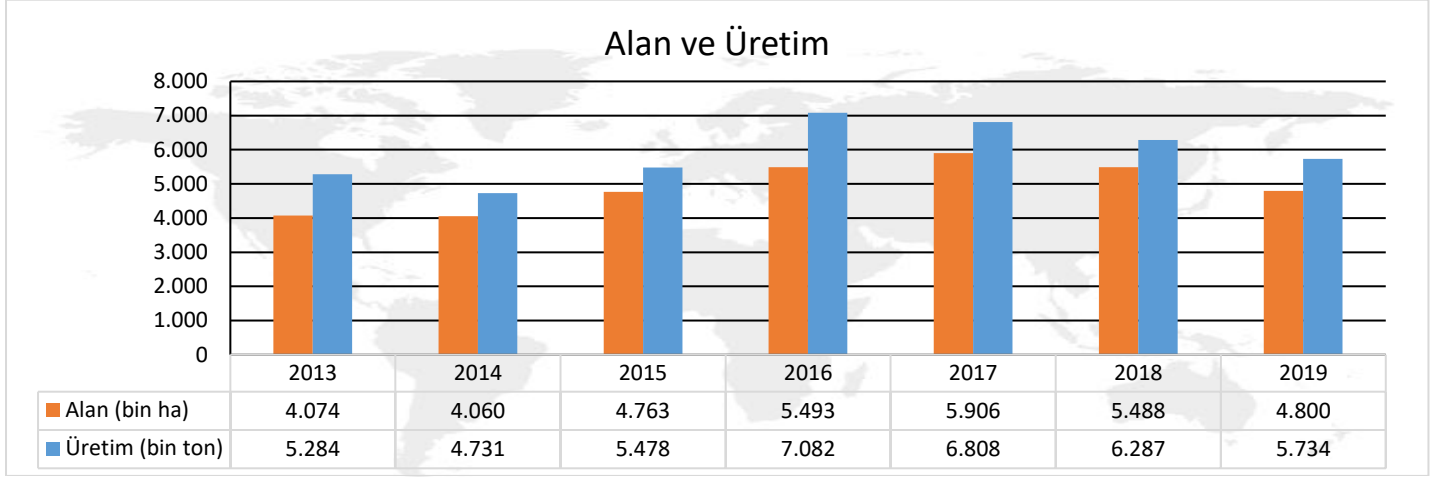

ÜRÜN MASALARI MERCİMEK BÜLTENİ

SAYI: 13

ARALIK 2020

DÜNYADA MERCİMEK

Kaynak: FAO

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2019 yılı verilerine göre üretim **4,8 milyon hektar** alanda **5,73 milyon ton** olarak gerçekleşmiştir. Mercimek üretim alanlarında 2017 yılında en yüksek noktaya ulaşılmış (son güncellemelere göre 5,9 milyon ha), 2018 ve 2019 yıllarında ise üretim alanlarında azalma görülmektedir. 2018 yılında 115 kg/da olan dünya ortalama verimi 2019 yılında 120 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, 2019 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında ekiliş alanı olarak 6. sırada, üretimde 4. sırada, verimde ise 15. sıradadır

Hindistan'da gümrük vergisi oranındaki indirimin uzatılması Hindistan iç pazarına olumsuz etkide bulunmuştur. Vergi indirimindeki süre uzatımının büyük çiftçilerin mercimek üretiminden uzaklaşmasına neden olabileceği tahmin edilmektedir. Ayrıca Hindistan Hükümeti ekim alanı miktarının 1,4 milyon ha, üretim miktarının ise 1,6 milyon ton olacağını öngörmektedir. Hindistan'ın yurt içi

talep miktarı 2 milyon ton seviyesinde olup 2019/2020 üretim sezonunda yaşanan sorunlar nedeni ile stokları azalan ülkenin 2021 yılında ithalat miktarını artırması beklenmektedir.

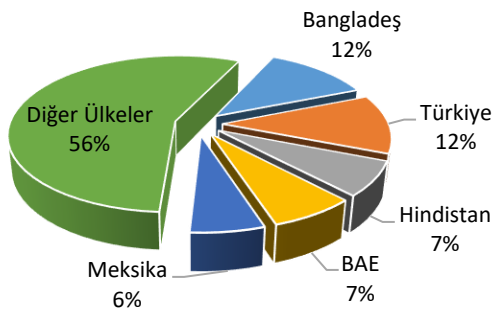
Kanada’da 1,3 milyon ha yeşil mercimek ekim alanından 800 bin ton, 2,9 milyon ha kırmızı mercimek alanından 1,95 milyon ton üretim beklenmektedir.

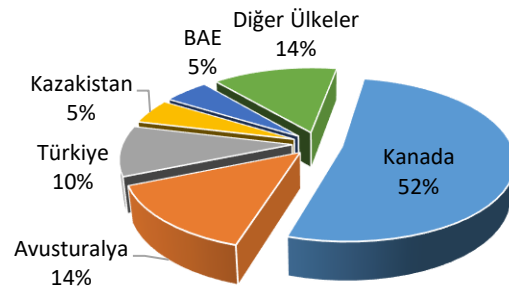
Kanada’nın ihracat öngörüsü yeşil mercimekte 750 bin ton, kırmızı mercimekte ise 1,7 milyon tondur.

Avustralya’da hasat edilen 335 bin ha alandan 800 bin ton üretim beklenmektedir. Hasatların yılsonunda tamamlanması öngörülmektedir. Yurt içi talebi karşılamak üzere gümrük vergilerinde indirim giden ülke sayısında artış olması durumunda 600-625 \$/ton olan fiyatların 700 \$/ton’a yükselmesi beklenmektedir.

Mercimek İthalatı (2018)

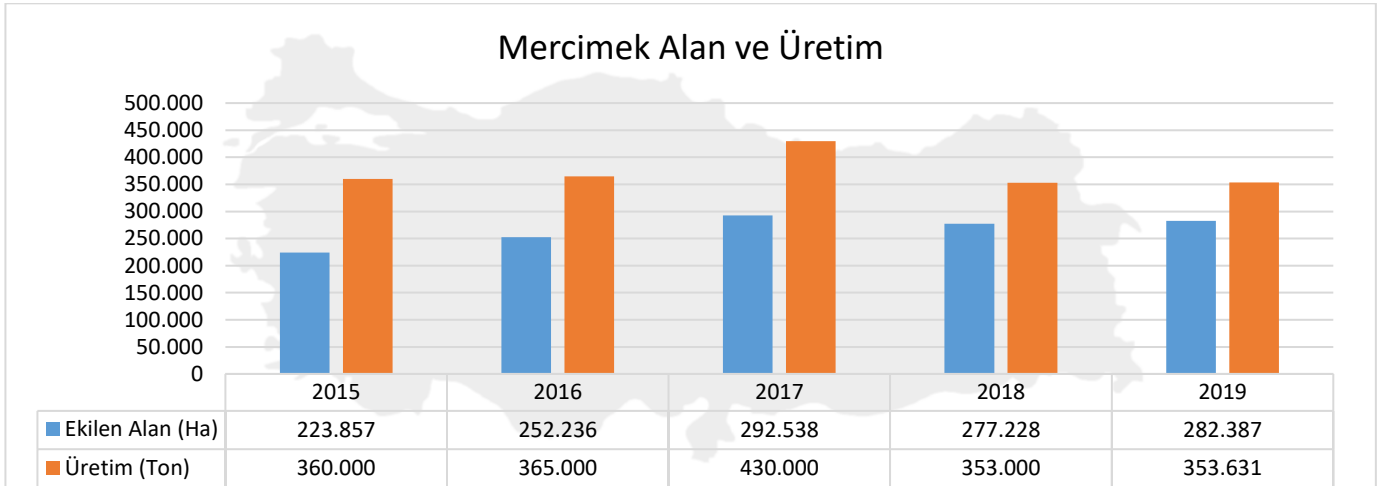

Mercimek İhracatı (2018)

Kaynak: FAO

TÜRKİYE’DE MERCİMEK

Kaynak: TÜİK

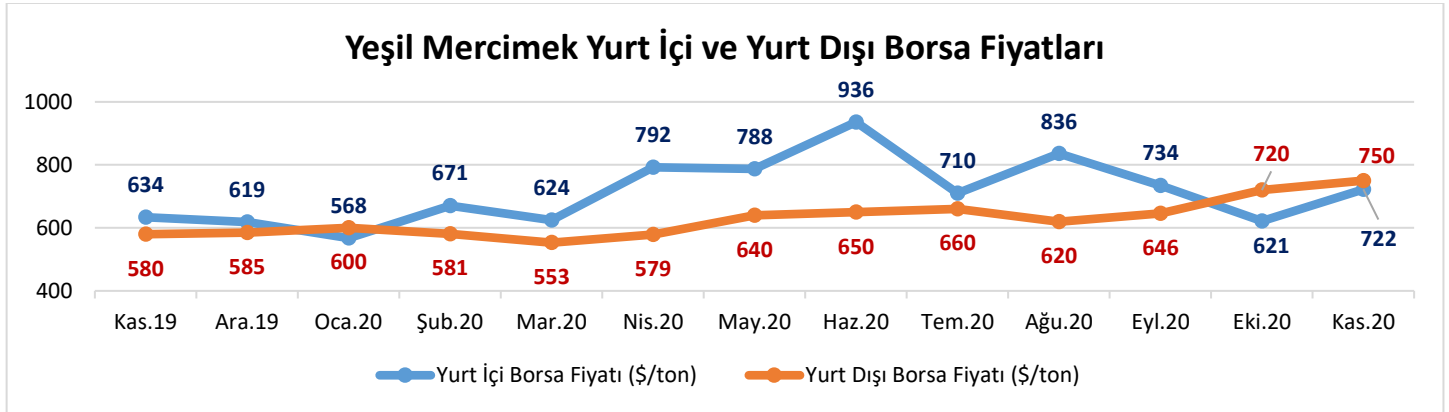
Ülkemizde diğer baklagil ürünleri gibi bir dönem düşüş yaşayan mercimek üretimi, yapılan destekleme ve proje uygulamaları ile artış göstermeye başlamıştır. Ancak henüz istenilen seviyelerde değildir.

TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre yeterlilik oranı kırmızı mercimek için **%75**, yeşil mercimek için **%87**’dir. Türkiye kırmızı mercimek tüketimi **364 bin ton**, kişi başı tüketim **4,4 kg/yıl** iken yeşil mercimek Türkiye tüketimi **43 bin ton**, kişi başı tüketim **0,5 kg/yıl**’dır.

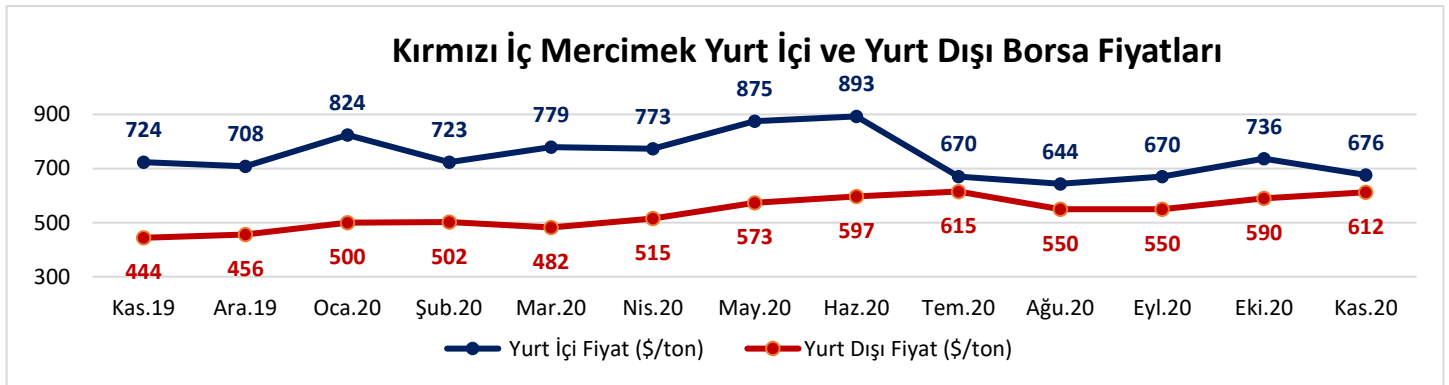
Kasım ayı süresince ağırlıklı ortalama fiyatlara göre yurt içi borsalarda kırmızı iç mercimek **6.940 TL/ton**'dan ve kabuklu kırmızı mercimek **5.660 TL/ton**'dan işlem görmüştür. Yeşil mercimek ise **5.771 TL/ton**'dan işlem görmüştür.

Mersin Ticaret Borsasında 28 Aralık 2020 tarihinde gerçekleşen kırmızı iç mercimek fiyatı **6.500 TL/ton (868 \$/ton)** (28.12.2020 tarihinde \$ kuru: 7,49 TL), 25.12.2020 tarihinde gerçekleşen yeşil mercimek fiyatı **7.760 TL/ton (1.028 \$/ton)'dur.** (25.12.2020 tarihinde \$ kuru: 7,55 TL).

Yurt dışı borsalarda ise Kanada küçük kırmızı mercimek **612 \$/ton**'dan ve yeşil mercimek **750 \$/ton**'dan işlem görmüştür.

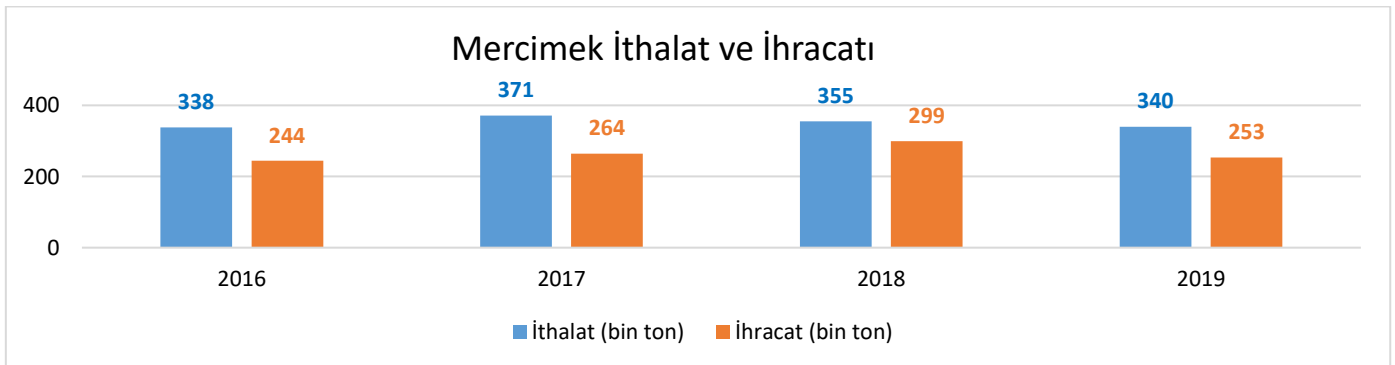

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 7134000012, 7134000013, 7134000019

Ülkemiz 2019 yılı ithalat - ihracat dengesine bakıldığında kırmızı mercimekte yaklaşık **33 milyon \$'lık ülkemiz lehine** fark bulunmaktadır.

Kırmızı mercimek dış ticaretimizde 2019 yılı ilk 10 aylık ithalat 251 bin ton, ihracat ise 196 bin ton iken 2020 yılında aynı dönemdeki ithalat 406 bin ton, ihracat ise 283 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Yılın ilk 10 ayında kırmızı mercimek ithalat ve ihracat arasındaki değer farkı **ülkemiz lehine yaklaşık 29 milyon \$** olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ilk on aylık süreçte Türkiye **ithalat fiyatı 463 \$/ton** iken **ihracat fiyatı 769 \$/ton**'dur.

Yeşil mercimek dış ticaretimizde 2019 yılı ilk 10 aylık ithalat 23 bin ton ihracat 4 bin ton, 2020 yılı ilk 10 ayında ise ithalat 23 bin ton, ihracat 3 bin tondur. 2020 yılı ilk 10 aylık süreçte **yeşil mercimekte dış ticaret açığı 7 milyon \$'dır**. Türkiye **ithalat fiyatı 440 \$/ton** iken **ihracat fiyatı 1.110 \$/ton**'dur.

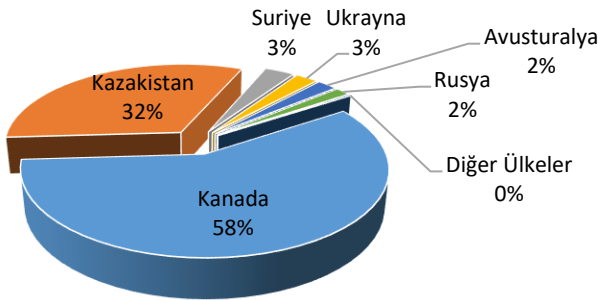
2019 yılı ithalatımızda Kanada ve Kazakistan önemli yer tutarken, ihracatta Orta Doğu ülkeleri önemli bir paya sahip olmuştur.

2020 yılı ilk 10 aylık dönemde kırmızı mercimek ithalatında Kanada, Kazakistan ve Rusya önemli paya sahiptir. İhracatta ise Sudan (%21), Irak (%17), Cibuti (%6) ve Almanya (%5) ilk sırada yer almıştır.

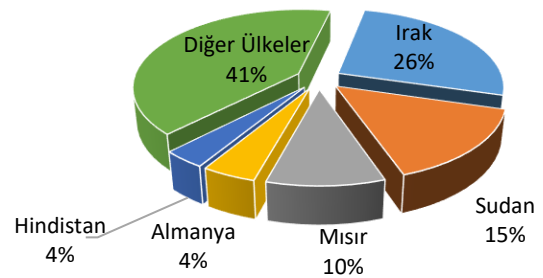
Yeşil mercimekte ise 2019 yılında ithalatta Kazakistan, Kanada, Rusya ithalatın %98'ini oluşturmuştur. İhracatta ise İran, Almanya Hindistan, Hollanda ihracatın %60'ını kapsamaktadır. 2020 yılında ise İthalatta durum değişmez iken ihracatta Almanya (%38), Hollanda (%25), Belçika (%16) ve İngiltere (%12) ihracat miktarının %91'ini oluşturmaktadır.

Özellikle Pandemi sonrasında AB tüketicisi baklagil tüketimine önem vermektedir. Türkiye, Avrupa için önemli bir tedarikçi konumundadır. Gerek bitki bazlı proteine yönelim gerekse de çiftlikten çatala uygulamalarının artması ile AB'nin baklagil tüketimi de artacaktır.

İthalatın Ükelere Dağılımı

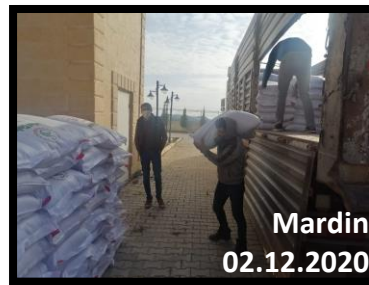
İhracatın Ükelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, GTIP No: 7134000012, 7134000013, 7134000019

DEĞERLENDİRME

- 2019/2020 üretim sezonunda yaşanan pandemi sürecinde Bakanlığımızca alınan tedbirler sayesinde **üretim aşamasında sorun yaşanmamıştır.**
- TÜİK 2020 yılı üretim verisine göre kırmızı mercimek üretimi 2019 yılına göre %24'lük artış ile **328 bin ton**, yeşil mercimek üretimi ise 2019 yılına göre %3'lük azalış ile **42 bin tondur.**
- 2020/2021 üretim sezonu kışlık ekilişleri tamamlanmıştır. Sahadan alınan verilere göre genel olarak üretim alanlarında 2019/2020 yılı üretim sezonuna göre kışlık ekilişlerde %10'luk alansal artış beklenmektedir.
- Üreticilerimiz tarafından memnuniyetle karşılanan ve üretimde artış sağlayan uygulamalarımıza (Nadas Alanlarının Değerlendirilmesi Projesi ve Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi Projesi) 2020/2021 üretim sezonu için de devam edilecektir. Bu kapsamda kışlık ekiliş projeleri kabul edilen illerimizde proje çalışmaları başlamıştır. Proje uygulamalarına yazlık ekilişler için de devam edilecek olup proje kabul ve değerlendirmeleri devam etmektedir.
- Özellikle yaşanmakta olan pandemi sürecinde baklagillerin önemi talebe bağlı artan fiyatlar ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bakanlığımızca alınan tedbir ve önlemler sayesinde dünya genelinde mercimek üretimi azalma eğiliminde iken ülkemiz üretiminde artış bulunmaktadır. Artıştaki sürekliliğin sağlanabilmesi için mercimek üretimi konusunda çalışmalara devam edilecektir.
- Pandemi sürecindeki belirsizlik, iç piyasa fiyatlarında dalgalanmayı engellemek ve sanayinin hammadde ihtiyacının küresel olumsuzluklardan etkilenmemesi için 05 Kasım 2020 tarihinde yayımlanan karar ile mercimekte uygulanan %19,3'lük gümrük vergisi %9'a indirilmiştir.
- Pandeminin başlangıcında konteynır temininde yaşanan zorlukların, bu dönemde de tekrar ortaya çıkması mercimek ticaretine olumsuz etkileyebilecektir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 82 00

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr